

FUNKCIONALNI I ANATOMSKI ASPEKTI HABENULARNOG KOMPLEKSA EPITALAMUSA

Nenad Marković, Neda Ognjanović

Katedra za anatomiju i sudsku medicinu, Fakultet medicinskih nauka, Univerzitet u Kragujevcu, Kragujevac

SAŽETAK

Habenularni kompleks predstavlja parnu strukturu epitalamusa sastavljenu iz dva jedra – medijalnog (nc. habenularis medialis – MHb) i lateralnog (nc. habenularis lateralis – LHb). Po svojoj anatomskoj poziciji, ali i neuronskim vezama predstavlja „raskrnicu“ na kojoj se ukrštaju putevi limbičkog sistema i bazalnih ganglija. Habenularni kompleks čoveka učestvuje u kontroli moždanog sistema zadovoljstva i ima veoma važnu ulogu u emocionalnim procesima. On reguliše aktivnosti dopaminergičkih, serotonergičkih, noradrenergičkih i holinergičkih neurona moždanog stabla i njihovu transmisiju u strukturama uključenim u kognitivne procese, a učestvuje i u oblikovanju motornih odgovara, delujući kroz motivacione procese. Disfunkcija ovog kompleksa može biti značajna za nastanak različitih neuroloških i mentalnih poremećaja. Lezije na habenulama dovode do kognitivnih i motornih disfunkcija, promene ponašanja, promene u odgovoru na bol, stres, poremećaja sna, raspoloženja, pažnje, neadekvatnog donošenja odluka zasnovanih na nagradi. Poslednjih godina uočava se porast interesovanja naučnika za ovu moždanu strukturu, s obzirom na to da predstavlja ciljno područje novih terapijskih metoda lečenja psihijatrijskih i neuroloških oboljenja.

Ključne reči: *epitalamus; habenula; mentalni poremećaji.*